

# PRO Actiunea Catolica Romana

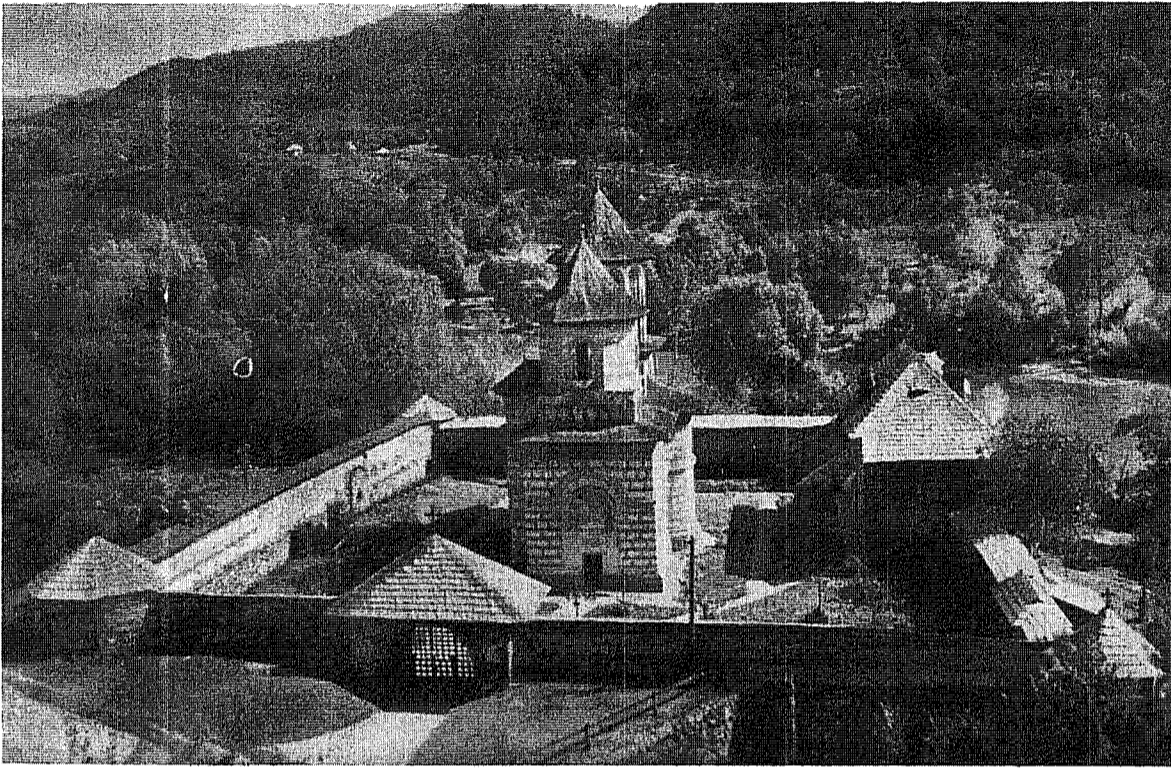
Roma - Anul XI

Tribuna libera pentru unirea Bisericilor fundata in 1955 de  
CONSTANTIN DRAGAN

Februarie 1966 - N. 115

## Catolici fara Liturgie

## Un apel al Papei pentru unirea bisericilor



Voroneț monastirea (Romania)

Stiri recente informează despre trista situație în care se află astăzi catolicii români în România; și nu e vorba de catolicii români de rit oriental, adică de «uniți», care, după suprimarea arbitrară a Bisericii lor, în Noembrie 1948, au fost constrânși să se «întoarcă în sânul Bisericii-mame», adică în Biserica ortodoxă, ci de catolicii de rit latin care, puși astăzi în situația de a trebui să-și practice credința în limba minorităților catolice din țara lor și nu, cum ar fi natural pentru un popor a cărui limbă se poate pe drept cuvânt fi cu o luminoasă, splendidă tradiție liturgică, în limba proprie.

Dacă românii catolici vor azi să rămână credincioși Bisericii lor, sunt constrânși să asculte Liturgia în una din cele două limbi (maghiară sau germană), singurele în care Biserica Romei vorbește astăzi în România.

Reforma liturgică promovată de Conciliul Vatican II, a acordat demnitate de cult limbilor naționale, care au înlocuit tradiționala și universală limbă latină de până acum. Or, natural dacă știrile sosită în Occident în ultimul timp răspund adevărului, se întâmplă că azi, în România, singurii care nu pot asculta o Liturgie în limba lor, sunt românii. Dacă vor să se spovedească, românii catolici trebuie să o facă în una din cele două limbi care mărturisesc oficial prezența Bisericii catolice în România. Și nu totdeauna aceste spovedanii se desfășoară într-un spirit de perfect respect al acestei Sfinte Taine. Vechi idealuri iredentiste se însinuează în confesionale, transformând penitența religioasă într-o autentică penitență politică. Aceasta — repetăm — dacă știrile ajunse în Occident răspund adevărului.

Catolicii români de rit latin au, în sfârșit, un Episcop al lor, în persoana P.S.S. Monsignorului Petru Pleșca, de curând sfințit la Romă, unde se afla pentru Conciliu, și e de nădăjduit că, cu timpul, frontul Bisericii catolice în România să se poată bucura și de preoți români, care să umple golurile de cult actuale; e necesar, e indispensabil, fiindcă așa cum stau lucrurile azi Biserica latină nu are mari șanse de a face «proseliți» printre români, mai ales în Transilvania, unde subsistă încă — și la aceiași temperatură — motive de discordie, dacă nu chiar de conflict fățiș între români și iredentista minoritate ungurească.

Astăzi mai mult ca oricând eroarea —enorma eroare a suprimării Bisericii unite — apare în toată tragica ei gravitate. Biserica unită era, și ar fi putut rămâne, expresia catolicismului în România; expresia lui *naturală*; astăzi, mai ales, când limbile naționale s'au substituit limbii latine în cult. În loc de a se îngenuchia la un confesional din care vocea unui preot ungar prescrie, drept pocință, rugăciuni pentru «întoarcerea Transilvaniei la patria-mamă, Ungaria» — cum deseori se întâmplă — catolicii români ar fi avut o Biserică a lor, unde să se poată simți la ei acasă, și unde să se roage și să-și mărturisească păcatele în limba moșilor și strămoșilor lor.

Dar asupra chestiunii Bisericii unite în România — redeschisă de curând de un memoriu prezentat guvernului de la București de o instanță de altfel rămasă fără răspuns — s'a preferat să se pună o piatră de mormânt. Impotriva acestei situații nimeni nu poate face nimic concret, din afară; tot ce se poate face — și trebuie făcut — e să se țină deschisă această problemă religioasă, care are prea multe implicații naționale și politice ca să poată fi definitiv închisă. E o problemă care trebuie ținută «caldă», și cine știe dacă, cu timpul, nu se va găsi o soluție și pentru ea...

Dar timpul omenesc e scurt și nu îngăduie soluții cu scadență îndepărtată. Pentru Biserica Romană, în România, problema care nu îngăduie soluții îndepărtate, e în momentul acesta alta: e *înstituirea unui cult catolic în limba română, pentru românii*. E atât în interesul Bisericii catolice, care numai în felul acesta va putea supraviețui și-și va putea asigura credincioșii, în România, cât și în interesul politicii de neutralizare a manevrelor politico-religioase ale minorității maghiare, numai în parte catolică.

Faptul că până acum autoritățile de Stat (în speță Ministerul Cultelor român) nu s'au preocupat să rezolve situația aceasta *nenaturală*, nu surprinde: sau, mai exact, nu surprinde pe planul «politicii religioase» actuale. A lăsa lucrurile așa cum stau, ar putea duce la o «naturală» îndepărtare a catolicilor români de Biserica Romei: totul de câștigat pentru concepțiile unui regim pentru care o Biserică puternică — și Biserica catolică e o forță — înseamnă un adversar puternic. Deși, cum spunem, a consolida pozițiile catolice-

mului, în România, înseamnă a contabalansa acțiunea revizionistă subterană a unei minorități etnice care, invocând catolicismul său, caută să-și asigure sprijinul Romei într-o cauză care e numai tangențial religioasă.

Dar cum primul aspect al problemei e un aspect religios, spiritual, rezolvarea ei constituie o datorie în primul rând a Bisericii. A o neglija ar putea însemna, pentru Biserica Romei, pierderea încrederii și a simpatiei românilor, fără de care o acțiune de difuzare a credinței catolice ar deveni nu numai zădărnice, dar înoportună, în România.

Catolicii români, practicanți, și care consideră problema în toată seriozitatea și gravitatea ei, au prospectat, ca soluție «provizorie», adică limitată la perioada necesară pentru a se putea dispune de un cler catolic de limbă română, revenirea la limba latină ca limbă unică de cult pentru toate comunitățile catolice în România; soluție realizabilă — spun ei — din moment ce paralel cu liturgia «în limbă» introdusă de reforma liturgică voită de Conciliu, subsistă o Liturgie în limbă latină.

Ne îngăduim, însă, se credem că o asemenea soluție ar însemna ceea ce italienii numesc «un remediu extrem, pentru un rău extrem», de oarece ar crea în rândurile credincioșilor români impresia că pentru a se face să tacă revendicările lor — mai mult decât legitime — *de catolici fără Liturgie*, Biserica s'ar vedea constrânsă să recurgă la o soluție de compromis care, în ultimă instanță, ar nemulțumi pe toți catolicii — români, unguri și germani — din România.

O asemenea soluție ar putea constitui, poate, o formulă de unitate religioasă. Ea nu e însă de dorit nici pe planul propagării credinței catolice și nici pe planul unei eventuale acțiuni politice colaterale, care s'înlănească României o viitoare reintegrare a sa în blocul puterilor occidentale, de care evenimentele străine de vocație ei naturală au desprins-o transformând-o într-o adevărată colonie a Uniunii Sovietice.

Biserica Romei trebuie să încurajeze, și în nici un caz să blocheze, cu atitudine pe bună dreptate criticabile, acest sens natural al vocației istorice și spirituale a poporului român, care, în ciuda atâtor veacuri de potrivnicie și de rupere de Roma, a rămas roman și spre Roma continuă să privească.

În ziua inaugurării «Octavei de rugăciuni pentru unirea creștinilor» celebrată de toate confesiunile creștine în luna Ianuarie, Papa a adresat o scurtă cuvântare numeroșilor credincioși adunați conform unei vechi tradiții duminicale romane în piața Sf. Petru pentru a primi, la ceasul amiezii, binecuvântarea Sfântului Părinte.

Amintind credincioșilor semnificația zilei, prima din ciclul dedicat rugăciunilor pentru reîntregirea Bisericii lui Christos, Sfântul Părinte a spus: «Astăzi trebuie să ne rugăm în acord cu intențiile «săptămânii» care se celebrează acum pentru reînnoirea tuturor creștinilor la singura Biserică văzută a lui Christos. Cum știți, problema aceasta a unirii creștinilor e de mare interes și de mare actualitate: noi trebuie să o înfruntăm la rândul nostru, chiar dacă multe sunt greutățile și piedecile care se pun în calea unirii. Mai mult ca oricând se face necesar ajutorul lui Dumnezeu, e nevoie de o adevă-

rată minune dumnezeiască. Dar poate că ceasul unirii e aproape. Iată deoc trebură să ne rugăm.

«Trebuie să ne rugăm pentru ca adevărul credinței, fără de care nu poate exista unitate, să-și iradieze, cu mila Domnului, luminoasa putere de atracție și de convingere. Trebuie să ne rugăm ca dragostea să ne dea și să dea tuturor umilitatea, curajul, și bucuria de a-i reapropia unii de alții pe toți creștinii despărțiți și de a face din ei frați de același crez cu noi. «Si acum, în timp ce o invocăm pe Maica lui Christos — pe mama casei, a casei lui Christos, care e Biserica — cerându-i să înlesnească această reîntregire a tuturor celor hotărâți într-o singură credință și în universală dragoste, trimitem salutul nostru, respectuos, binecuvântătorul nostru salut, tuturor fraților noștri despărțiți, aceluia pe care i-am avut prezenți la Conciliu, ca observatori: tuturor celor din Răsărit, ortodocșilor, tuturor celor din Apus, anglicanilor, și protestanților».

## Vizita episcopului de Canterbury la Papa

Doctorul Michael Rasmey, Arhiepiscop de Canterbury și Președinte al Conferinței de la Lambeth, care întrunește întregul episcopat anglican, va sosi la Roma în 23 Martie, pentru a se întâlni cu Papa VI: informează, într'un comunicat special, Secretariatul pentru Unirea Creștinilor.

«Vizita mea la Papă — a declarat Arhiepiscopul anglican imediat după anunțarea călătoriei sale la Roma — va fi o vizită de «curtoazie», în spiritul reînnoitei înfrățiri a tuturor Bisericilor creștine.

«După ce predecesorul meu, Arhiepiscopul Geoffrey Fisher, a făcut primul pas, vizitându-l pe Papa Ioan XXIII în 1960, observatori provenind din multe părți ale lumii creștine au fost primiți cu dragoste la Conciliul Vatican II, ca frați întru Christos, deși despărțiți de Biserica Romei. Ma bucură mult această întărire a legăturilor de prietenie și de înțelegere teologică, acum evidentă între Bisericile creștine, în pofida despărțirilor. Sper să pot vorbi cu Papa de unele probleme ridicate de Conciliul Vatican II. Mă rog pentru ca, în această atmosferă nouă, întâlnirea noastră să fie binecuvântată de Dumnezeu».

Ultima vizită la Roma a unui arhiepiscop de Canterbury (înainte de aceea cu adevărat «istorică» a doctorului Fisher, în 1960) a avut loc în 1379, când Bonifaciu IX a acordat o audiență arhiepiscopului Arundel, alungat din Anglia de oarecui se împotrivise regelui Richard al III. Biserica Angliei e despărțită de Roma din sec. XVI, din vremea domniei lui Henrich VIII. În timpul din urmă s'au avut diferite contacte între înaltele ierarhii ale celor două Biserici. Cardinalul John Heenan, Primat al Bisericii catolice în Anglia, e prieten personal al doctorului Ramsey.

Arhiepiscopul de Canterbury va fi întâmpinat la Roma de episcopul de Cariboo, în Canada, Ralph S. Dean, Președinte al Comisiei anglicane care întrunește optsprezece Biserici anglicane (cu 44 milioane de credincioși). Din delegație vor face parte și episcopul de Ripon, John Moorman, care a urmărit lucrările Conciliului Vatican în calitate de observator, canonicul John Kelly, președinte al Comisiei arhiepiscopale pentru legăturile cu Biserica Romană, canonicul J. R. Satterwhaite, secretar general al Consiliului anglican pen-

tru legăturile cu străinătatea, și capelanul personal al arhiepiscopului Ramsey, John Andrew. Canonicul Satterwhaite a întovărășit și pe doctorul Fisher, în vizita sa la Ioan XXIII.

Faptul că Ramsey intenționează să discute cu Papa «câteva probleme ridicate de Conciliu», cum el însuși a declarat ziaristilor, face ca perspectivele acestei vizite să depășească limitele unei simple vizite de «curtoazie», lăsând să se întrevadă posibilitatea unui contact mai puțin superficial și protocolar între Papă și oaspetele său — comentează cercurile Vaticanului.

## O întâlnire emontionanta între catolici și ortodocși

O manifestație ecumenică încheiată cu o îmbrățișare între un episcop catolic și un înalt prelat ortodox a avut loc la Neapole, la încheierea «octavei de rugăciuni» care se celebrează contemporan de către toate confesiunile creștine pentru reunificarea Bisericii lui Christos.

Episcopul de Nola, Mgr. Adolfo Binni, a concelebrat o Liturgie solemnă împreună cu șase preoți, în prezența arhimandritului greco-ortodox al Neapolului, *Chenadie Zervos*, vicar metropolitan al exarhatului italian. La sfârșitul serviciului divin, mgr. Binni a vorbit credincioșilor, care tixeau biserica, subliniind necesitatea de a se regăsi drumurile care duc la unirea celor două mari Biserici creștine: Biserica ortodoxă și Biserica Romană; «și pentru ca aceste cuvinte să nu pară retorice și de circumstanță — a încheiat Mgr. Binni — îmbrățișez acum pe arhimandritul ortodox în pacea Domnului».

Applauze prelungite au salutat gestul episcopului catolic, și apoi cuvintele prelatului ortodox, purtătorul unui mesaj de salut frățesc din partea mitropolitului de Viena, *Tsiter Chrisostomos*.

# Pace și pacifism

În cursul unei recente audiențe acordate reprezentanților presei catolice, Sfântul Părinte Paul VI a pronunțat un discurs în care, după ce a ilustrat pe de o parte ecoul favorabil al apelurilor sale pentru pace adresate părților direct sau indirect interesate în conflictul din Vietnam, iar pe de altă parte răspunsul negativ al Uniunii Sovietice și refuzul de a începe negocieri din partea guvernelor de la Hanoi și Peching, a lansat o propunere, care, în momentul în care a fost formulată, era o simplă căutare a unei noi soluții, a unei noi căi pentru restabilirea echilibrului în sectorul asiatic.

Arbitrajul Națiunilor Unite sugerat de Papă ca posibilitate de rezolvare a « teribilei controversă » a luat acum formă concretă. Consiliul de Siguranță al Națiunilor Unite a acceptat propunerea făcută de americani de a lua în discuție situația din Vietnam. Cererea Statelor Unite a fost acceptată, cu nouă voturi favorabile (Marea Britanie, China naționalistă, Uruguay, Olanda, Argentina, Iordania, Noua Zeelandă și Japonia) două voturi contrarii (Uniunea Sovietică și Bulgaria) și patru abțineri (Franța și trei țări africane).

Votul negativ exprimat de Uniunea Sovietică lasă să se întrevadă posibilitatea unui « veto » la încheierea viitoarei debateri asupra Vietnamului, care conform constituției Națiunilor Unite ar bloca aprobarea rezoluției americane, și la care Uniunea Sovietică n'a putut recurge acum, când discuția se află abia în faza procedurală.

După ce a respins, prin Președintele Podgorny, apelul Papii pentru o mijlocire a păcii în Vietnam, Uniunea Sovietică refuză acum soluția unui arbitraj la nivel internațional, care să pună capăt unui conflict cu perspective din ce în ce mai grave de degenerare într-o conflagrație mondială.

E o atitudine care demască adevărata esență a pacifismului sovietic: un pacifism al cărui resort intim nu e o reală voință de a contribui la instaurarea, pe baze de dreptate și de colaborare între popoare, a păcii, ci e o simplă tactică propagandistică de captare a încrederii și simpatiei masselor încă refractare la seducțiile cântecului de sireni al comunismului.

Între pace și pacifism distanța e astronomică. Pacea implică angajamente precise de respectare a dreptății și libertății, a drepturilor omului. Or, toate acestea sunt instanțe pe care jocul vag și ambiguu al pacifismului le ignorază și le respinge.

Echivocul sovietic de azi e echivocul rusesc de totdeauna. O atitudine care e expresia unui cinism constituțional.

Pacea predicată de Paul VI, pacea creștină, singura posibilă și durabilă, e întemeiată pe dreptate și pe dragostea de oameni.

« Noi nu vrem să ne instituim judecători ai unor situații concrete — a spus Paul VI în amintitul discurs adresat reprezentanților presei catolice; ne-am exprimat numai dorința și speranța ca dreptatea să nu fie niciodată uitată, sau trădată. Contribuția noastră la cauza păcii nu vrea să fie un pacifism care ignorează drepturile și datoriile implicate de acest conflict, și care nu ține seamă de consecințele negative pe care o soluție nedreaptă le-ar putea produce. Pacea trebuie să fie o expresie a dreptății, trebuie să ia naștere din dreptate ».

« Acțiunea noastră în favoarea păcii — a ținut să precizeze — nu e stimulată de nici o pretenție de a ne exprima în legătură cu chestiuni politice și cu interese vremelnice străine de competența Noastră; și cu atât mai puțin e sugerată de o ambiție a publicității. A interveni în favoarea păcii ni s'a părut însă a fi o datorie a Noastră, și aceasta nu numai ținând seamă de gravitatea situației, ci de exigențele misiunii Noastre. Am vorbit cu sentimentele unui om care nu are de urmărit nici un fel de avantaj propriu, ci care e împins de dragostea lui Christos să îndrăznească intervenții și forme de contacte desigur neobișnuite pentru procedeele comune, și cu atât mai puțin pentru cele protocolare, ale legăturilor Noastre cu lumea din afara Bisericii. Am vorbit ca unul care nu e însuflețit de preferințe preconcepute, ci numai de sentimente de dragoste față de toți oamenii ».

Un discurs clar, care definește, fără posibilități de răstălmăciri, poziția Bisericii față de problema păcii. Pace întemeiată pe dreptate, și nu un pacifism dictat de oportunități de moment, singura valabilă în concepția Bisericii care nu e o instituție trecătoare, întemeiată pe ambiții nesăbuite, pe zădărnici puteri obținute cu forța, sau cu înșelăciuni dialectice. Temelia Bisericii e dragostea, e dreptatea. În numele acestei iubiri de oameni, a acestei dreptăți, Paul VI predică azi lumii cruciada unei păci ale cărei « virtuți generatoare » sunt « spiritul de iertare și de umanitate, mărminia care transcende neînțelegerile imediate, pentru a se fixa în viziunea înfrățirii popoarelor și a destinului omenirii ».

Întâmpinat cu o caldă manifestație de simpatie de către o mie de muncitori, Paul VI a vizitat zilele trecute un mare șantier edil de la periferia Romei.

În scurtul discurs pronunțat cu această ocazie, Papa e relevant, « cu îndurerare », progresiva îndepărtare de Biserică, a masselor muncitorești care, în vremuri mai puțin turburate de revendicările de clasă și de instanțe politice nu totdeauna în măsură să satisfacă aspirațiile profunde ale sufletului omenesc, constituiau elementul de bază al Bisericii. « Voi nu mai veniți la mine — a încheiat muștrător Papa — dar iați, sunt eu cel care vine să vă caute, să vă asculte păsurile ».



Vizita s'a încheiat cu recitarea corală a rugăciunii « Tatăl nostru » împreună cu Sfântul Părinte și cu o emoționată expresie de dragoste și de simpatie a celor o mie de muncitori față de Episcopul lor.

În precedentă, Sfântul Părinte primise în audiență particulară un grup de conducători de industrie aparținând « Uniunii Creștine a directorilor de întreprinderi », veniți să sărbătorească în Vatican 20 de ani de la înființarea revistei « Operare », publicată de amintita Uniune.



În cursul audienței Papa a pronunțat un discurs, îndemnându-și printre altele oaspeții să promoveze formarea intelectuală a viitorilor conducători de industrie, în conformitate cu învățătura socială creștină: « Voi trebuie să pregătiți și să formați o nouă generație de conducători de întreprinderi — a spus Papa — cărora să li se poată recunoaște pe bună

# miscellanea

dreptate, titlul de creștin, titlu pe care Noi îl considerăm echivalentul, la nivel pământesc, al aceluia de bun conducător ».

Sfântul Părinte a subliniat apoi funcția pe care trebuie să o aibă creatorii și conducătorii de întreprinderi « ca promotori al celei înnoiri continue care alimentează civilizația muncii, ca propulsori de forțe economice, ca organizatori de complexe industriale, în care instrumentele mecanice și brațele omenești se completează și se potențează reciproc, și ca sfătuitori calificați ai vieții politice și sociale, ca promotori și mecenai ai operelor moderne pe tărâmul culturii și al asistenței publice și ca martori ai tuturor realizărilor de care e capabilă libertatea de inițiativă, de risc în administrare, echilibrată și înțregită de activitatea Statului și cărmuită de principiile superioare ale unui creștinism viu ».

Industria și muncitorii: două categorii considerate la același nivel. Fiindcă misiunea păstorească a Bisericii reînviată de Conciliu nu face deosebiri de clasă, ci îndemna societatea să devină o adevărată « comunitate » creștină.

\*\*\*

Un grup de intelectuali de prestigiu internațional, aparținând tuturor confesiunilor, printre care câțiva dintre muzicii și scriitorii mari ai lumii, au adresat recent Sfântului Părinte o petiție în favoarea Liturghiei gregoriene, în care cer: 1) ca Litur-

ghia latino-gregoriană, să fie menținută intactă, adică așa cum a fost practică timp de 15 veacuri, în mănăstiri și în acele biserici aparținând ordinelor călugărești, care nu au îndatoriri strict parohiale; ca în această Liturghie să nu fie introduse părți « în limba națională » și nici altă muzică în afară de cea gregoriană; 3) în bisericele aparținând ordinelor călugărești să nu fie folosite amplificatoare și nici alte instrumente mecanice, care falsifică ireparabil atât natura cântului gregorian cât și atmosfera locului.



Documentul se încadrează în campania promovată de un mare ziar din Roma în favoarea acestui prețios patrimoniu al Bisericii și face ecou « Dispozițiilor » trimise recent seminarilor și colegiilor catolice din lumea întreagă de către Paul VI, privitoare nu numai la cântul gregorian, ci și la capelele muzicale și la muzica polifonică.

## Noua strategie a P.C.I. fata de biserica

Al unsprezecelea Congres al Partidului Comunist Italian a inaugurat o nouă strategie față de Biserică: aceea a pătrunderii « acordate » a comunismului în fortăreața Credinței, adică a cuceririi Bisericii din interiorul său.

Convinși că majoritatea catolică a devenit o masă « disponibilă » unei alianțe definitive cu marxismul, orchestratorii recentului Congres au hotărât să revizuiască dogma incompatibilității marxismului cu religia, declarând « depășită », cel puțin în Italia, formula leninistă « religie egal opium al popoarelor », care în alte părți continuă să fie resortul propagandei comuniste atec. Speculând asupra faimosului « dialog », deputatul Lombardo Radice a declarat sus și tare că e necesar să se profite de « turburarea » produsă de Conciliul Vatican II, care ar fi determinat principiul libertății alegării politice în conștiința catolicilor.

Congresul a relevat deasemeni că « momentul e potrivit » pentru a se trece de la « dialog » la o alianță efectivă cu catolicii, în rândurile cărora ar exista azi o « contradicție profundă între conștiința religioasă și realitatea capitalistă actuală ».

Partidul — a declarat un alt orator al Congresului — caută azi o alianță nu ca până acum, cu cutare sau curent catolic, ci cu Biserica în totalitatea și complexitatea ei ».

N'a fost natural trecut sub tăcere problema arzătoare a Vietnamului, asupra căreia — s'a subliniat — « mulți catolici sunt azi de perfect acord cu comuniștii ».

Toate acestea ar constitui o garanție serioasă pentru succesul « operației Bisericii », adică pentru trecerea de la jimbajul, până acum generic și vag, al « dialogului », la acordul concret.

Acastă nouă ofertă de « pace » făcută de P.C.I. Bisericii — și e bine să amintim că mai existat una, în 1935, an al ultimului Congres al Internaționalei a treia — nu surprinde, așa cum nu surprind termenii pe care se sprijină oferta. Comuniștii comit însă o greșeală fundamentală, o grosolană eroare de calcul, atunci când confundă Biserica, instituție și putere spirituală purtătoare a unui nu ocazional și deci nu « politic » mesaj de pace, de dragoste, de umanitate, cu aventurile trecătoare ale unui partid, cu ceea ce, la adăpostul Bisericii, pot spune sau pot face oamenii în împrejurările și încercările dramatice lor istorice. Dacă e adevărat că există azi o categorie de catolici care văd cu ochi buni o alianță cu comuniștii (și în ciuda repetatelor condamnări ale doctrinei marxiste-leniniste pronunțate de Sfântul Oficiu, nu sunt puțini) nu

e mai puțin adevărat că la fantapoliticele speculații urzite în umbra crucii de diferiți La Pira, Biserica, instituție care privește dincolo de occidentalul aventurilor omenești, a o pus o atitudine de clară, neșovăitoare și ireductibilă fermitate în raporturile ei cu comuniștii. Fiindcă Biserica știe prea bine că pentru ca marxismul și catolicismul să fie conciliabile între ele ar trebui ca comunismul... să nu mai fie comunism. O știe și a proclamat-o în discursurile ultimilor săi Papi, (chiar în aceeași ale lui Ioan XXIII a cărui generoasă dragoste de oameni și a cărei bunătate comuniștii au încercat să le « instrumentalizeze » pentru scopurile lor); și nu mai departe decât în vremea ultimei sesiuni a Conciliului Ecumenic Vatican II, într-o « declarație » în care 500 de episcopi italieni cereau condamnarea răspicată a comunismului întrucât doctrina în flagrantă contradicție cu concepțiile morale și învățătura creștină despre esența spirituală a omului și despre destinul și chemarea sa.

Biserica nu poate accepta să strângă mâna pe care comunismul i-o întinde în timp ce amenință vărșări de sânge în piață pentru atingerea propriilor obiective politice. Reacția Vaticanului la discursul ecumenic al secretarului Partidului Comunist Italian, Longo, nu îngăduie iluzii.

Cronica acestui al XI Congres al P.C.I. publicată (în abia 17 rânduri) de oficiosul Vaticanului « L'Osservatore Romano », e urmată de un scurt cursiv anonim (și cine are o căd de vagă familiaritate cu sistemele Vaticanului știe câtă greutate au asemenea anonimate), în care se amintește, în primul rând, că ofertele de colaborare făcute de comuniștii « catolici » determinați după anumite categorii nu sunt o noutate: Congresul din 1935 al Internaționalei a treia lansase o formulă identică. După această premiză, care relevă implicit ineficacitatea acelor oferte, oficiosul Vaticanului continuă: « Variaza ocaziile și bazele propuse pentru o asemenea unitate de acțiune. Astăzi ocazia e vorba? de aceea la care aspiră toți oamenii, fără deosebire de neam, de frontieră și de categorie ideologică, sau nu cumva de aceea care se identifică cu concepțiile și interesele unei părți, mai mult sau mai puțin direct beligerantă? A încerca inserirea operelor pe care Sfântul Scaun o desfășoară acum în toate direcțiile într'un asemenea contest, înseamnă a încerca « instrumentalizarea » politică a acestei opere; înseamnă, adică, a-i denatura semnificația ».

Mai clar decât așa nu se putea vorbi.

## «Revista scriitorilor Români», instrument de unitate culturală a exilului

Publicată de Societatea Academică Română, a cărei activitate dincolo de hotarele Tării e o mărturie și o afirmare a culturii românești libere, Revista Scriitorilor Români ai exilului, ajunsă acum la al patrulea caet, confirmă încă odată bunătatea inițiativei care a inspirat-o și i-a dat ființă. Consecvență angajamentului de a intra într'un front liber de luptă al culturii românești toate talentele acestei culturi, și numărul recent al Revistei e o antologie a scrisorilor românești în prilegie. Poeți și prozatori, istorici și filologi, oameni de știință cărora cultura occidentală le-a deschis fără rezerve ușile, se întâlnesc în cele 212 pagini ale publicației, dând cititorului imaginea completă și edificantă a unui echilibru de forțe creatoare, de orientări culturale, de unitate spirituală și de gândire, care constituie primul și cel mai mare merit al ei.

Inzestrat cu o splendidă haină editorială, înbogătită de schițele și desenele pictorilor Nina Batalli, și Eugen Dragutescu, caetul IV al Revistei Scriitorilor Români prezintă treisprezece poeți (în ordinea împingăției: Yvonne Rossignon, Horia Stamatu, Antoaneta Bodisco, Nicolae Novac, Theodor Zuca, Stefan Baciu, I. G. Dimitriu, George Uscătescu, Nicoletta Corceanu Loffredo, Mira Simian, Nicu Caranica D. Bacu și Petru Iroaite). Semnează nuvele, evocări și schițe: Mircea Eliade, Grigore Rigler (Apunake), Mihai Niculescu, Constantin Amărușei, I. Popper, Virgil Ierunca, Alexandre Treize, J. N. Manzatti și Mihail Cismărescu. Pa-

norama e completată de câteva traduceri (printre care merită o mențiune aparte traducerea în limba franceză a unui fragment din Scrisoarea IV a lui Eminescu de Theodor Cababan).

Colaborează la rubrica « Negru pe alb » rezervată « cornicilor, ideilor și faptelor »: M. Lozovan, Dinu Adamășteanu, Ioan Guția, Constantin Sporea, N. Beldiceanu și Mirecea Popescu (care critică abuzurile culturale oficiale, singură dintre cele de dincolo de cortină care a procedat la cenzurarea și epurarea propriilor clasici, și deploră docilitatea scriitorilor și istoricilor din S.R.S. față de autoritatea politică actuală, cum și lipsa unei mărturii românești alături de mai curajoșii scriitori din alte țări socialiste, ale căror texte, expatriate clandestin și publicate în Occident, au fost în felul acesta subtrase mutilării sau interdicției).

Pe Mirecea Popescu îl întâlnim, alături de Monica Lovinescu (care recenzează ultima carte a lui Vintilă Horia, « La septième lettre ») și de I. G. Dimitriu, și în rubrica de recenzii a Revistei.

O amplă dare de seamă asupra celui de al IX Congres al Societății Academice Române, ținut la Fribourg (Elveția), textele cuvântărilor pronunțate la inaugurarea Congresului și mesajele, telegramele și scrisorile de adesiune adresate Congresului de personalități ale culturii și științei din lumea liberă, închid numărul.

E un caet substanțial, unitar, bine

echilibrat cât privește nivelul literar al colaborărilor, deși, pe ici pe colo — și observația se referă la contribuția poetică — mai puțină indulgență cu unii improvizați « făcători de versuri » n'ar fi stricat. Fiind însă vorba de o revistă deschisă tuturor scriitorilor români ai exilului, rigorozitatea selecției textelor era fatal să fie subordonată criteriului care a dat viață publicației, adică însumarea tuturor energiilor, talentelor și binevoiențelor într'un efort unic de afirmare a unei literaturi și a unei culturi românești care să se manifeste liber, alături pe trunchiul culturii occidentale contemporane, dar nutrită cu sevele pământului de origină, căruia Societatea Academică Română îi închină, ofrandă de dragoste, Revista Scriitorilor Români.

In cronica ceremoniei pentru consacrația Mgr. Petru Plesca a fost făcut din greșeală numele P. S. S. Mgr. Vasile Cristea, Episcopul românilor catolici de rit oriental rezidenți în lumea liberă.

Rectificăm eroarea, precizând că Episcopul Vasile Cristea n'a luat parte la ceremonie.